



1.1 Kommunikation

Lokal instruks

Skovbakken, Sødisebakke

Dokumenttype: Lokal instruks	Titel: Instruks for: <ul style="list-style-type: none">- Afdækning af de enkeltes kommunikative ressourcer- Hvordan viden om de enkeltes kommunikative ressourcer omsættes i daglig praksis på Skovbakken.- Løbende evaluering og eventuel revidering af de enkeltes kommunikative afdækninger	Godkendt af: Ledelsen
Anvendelsesområde: Skovbakken, Sødisebakke, Region Nordjylland	Standard: 1.1 Kommunikation Standardbetegnelse: Den enkeltes kommunikative ressourcer skal afdækkes	Gældende fra: 15.05.10
Målgruppe: Leder og medarbejdere på Skovbakken	Udarbejdet af: Leder og medarbejdere på Skovbakken	Revision senest: I forbindelse med intern og ekstern evaluering, vil der blive taget stilling til eventuel revision af dokumentet
Nøgleord / Søgeord: Kommunikation, Skovbakken, Sødisebakke		Revisionsansvarlig: Leder på Skovbakken

Formål

Flertallet af beboerne på Skovbakken har ikke et verbalt sprog. Deres mulighed for at skabe relationer til andre og for at udtrykke ønsker og behov, er betinget af at medarbejderne kender og forstår deres måde at kommunikere på – og at de kan kommunikere på en måde, som er meningsfuld for beboeren.

Denne instruks beskriver derfor, hvordan leder og medarbejdere på Skovbakken skal sikre:

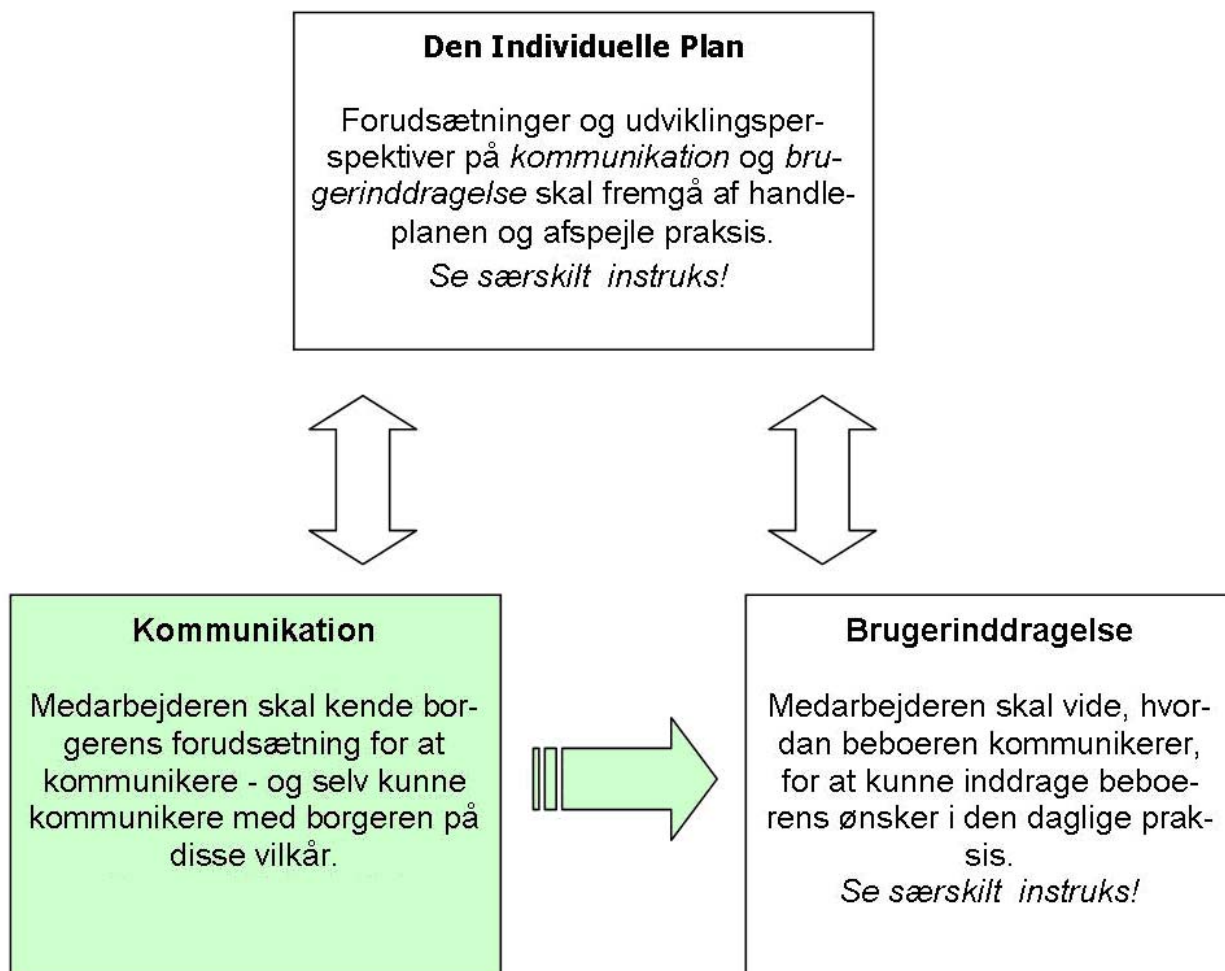
- at medarbejderne løbende afdækker og dokumenterer den enkelte beboers forudsætninger for at kunne kommunikere
- at medarbejderne samarbejder med flere fagpersoner om at forstå disse forudsætninger - og at beboeren og dennes netværk deltager i afdækningen, dér hvor det er muligt.
- at medarbejderne bruger relevante faglige kommunikationsmetoder og - redskaber
- at medarbejderne reflekterer over beboerens kommunikationsberedskab og kan omsætte den til god og meningsfuld praksis
- at sikre, at der sker en løbende evaluering og herigennem ét kontinuerligt fokus på beboerens kommunikative forudsætninger

Anvendelsesområde

Instruksen er rettet mod leder og medarbejdere, på Skovbakken, og omfatter enhver, som er bosat på Skovbakken. Skovbakken beboere er typisk beboere med en svær og/ eller atypisk udviklingshæmning, og uden verbalt sprog. Nogle har et betydeligt plejebehov.

Fremgangsmåde og ansvarspersoner.

Det er lederen, der har det overordnede ansvar for at medarbejderne kender og anvender såvel denne instruks som instrukserne for den individuelle plan og brugerinddragelse. Som man kan se herunder, er kommunikations-afdelingen den proces, hvor det hele begynder. Den danner forudsætning for brugerinddragelse, ligesom den er et centralt tema i den individuelle plan. De tre temaer er integrerede i hinanden, og der foreligger særskilte instrukser på Skovbakken for hvert tema.



Afdækning:

- afdækning af den enkelte beboers kommunikative ressourcer - herunder hvilke metodiske og faglige tilgange, der er relevante - skal beskrives i den individuelle handleplan. Kontaktpersonen bruger konklusionerne i kommunikationsafdækningen som baggrundsmateriale til den samlede individuelle plan.
- afdækningen sker via:
 - daglige observationer af beboerens kommunikation; enten indirekte gennem adfærd eller – i ganske få tilfælde - direkte gennem samtale.
 - beboerens livshistorie / baggrund

- fortolkning af beboerens udviklingsprofil (Kuno Beller test)
- tidligere journaler
- samarbejde med beboerens netværk – det kan være pårørende, tidligere eller nuværende bo- og aktivitetstilbud, eller skole.
- tværfaglig dialog med fx pædagogisk konsulent, psykiater, psykolog ell. andre.

Afdækningen skal indeholde:

- En beskrivelse af beboerens kommunikative forudsætninger og foretrukne kommunikation
 - Anvisninger til, *hvordan* medarbejderne bedst kommunikerer med beboeren
 - Anvisninger til, *hvornår* og *i hvilke situationer* medarbejderne bedst kommunikerer med beboeren
 - Angivelse af, *hvem* kommunikerer bedst med beboeren (det kan være emne- og situationsbestemt, og kommunikationen kan ligeledes være forskellig, alt efter hvem i medarbejdergruppen, beboergruppen og netværket, beboeren kommunikerer bedst med.)
 - Fremtidige, mulige mål for beboerens kommunikation
 - Kontaktpersonen skal udforme afdækningen og er ansvarlig for at indhente beboerens eller de pårørendes tilladelse til at inddrage andre fagpersoner og / eller indhente oplysninger vedrørende beboeren.
- Ved indflytning af nye beboere har kontaktpersonen ansvar for at indhente viden og erfaringer om beboerens kommunikative ressourcer og anvendte kommunikative redskaber hos pårørende og andre relevante samarbejdspartnere.
 - Ved nyindflytning påbegynder kontaktpersonen afdækningen på skrift indenfor den første måned efter indflytningen. Medarbejderne drøfter og tolker afdækningen løbende og i en fast planlagt struktur på gruppemøder hver anden måned. På førstkommende handleplansmøde evaluerer og justerer deltagerne afdækningen og træffer beslutning om det videre forløb i afdækningen.
 - For beboere, som allerede bor på Skovbakken planlægger kontaktpersonen afdækningsforløbet i forbindelse med førstkommende handleplansmøde. Her fordeler kontaktpersonen ansvaret i forhold til de givne opgaver, og samtidig sættes tidsramme og dato for drøftelse og evaluering
 - Observationer og overvejelser samt teamets drøftelser og deraf følgende beslutninger om kommunikationsredskaber skrives ind i beboerens personlige journal, samt i den individuelle handleplan og i beboerens dagsprogram. Dette er kontaktpersonens ansvar.
 - Den løbende evaluering og revidering af kommunikationsafdækningen foregår ved gruppemøder hver anden måned.
 - Alle medarbejdere har ansvar for at sikre, at nye medarbejdere introduceres til beboernes personlige journal i PCD, samt specifikt til beboerens individuelle plan – både i PCD og på gruppemøde.
 - På Skovbakken skal medarbejderne kende og kunne anvende følgende kommunikationsredskaber:
 - Mimik & gestik
 - Berøring
 - Konkreter
 - Kropssprog
 - Konkret, klar og kort tale (verbalt sprog) eller signalord

Afdækningen skal min. en gang årlig evalueres og revideres i sin helhed i sammenhæng med evaluering og revidering af den individuelle plan.

Håndtering:

Med udgangspunkt i afdækningen er det overordnet lederens ansvar at sikre at medarbejderne kender og anvender indholdet i instrukserne for håndtering.

I den daglige praksis er det den enkelte medarbejder på Skovbakken, der har ansvaret for at kommunikationen med den enkelte beboer sker med udgangspunkt i de aftaler og mål, der er beskrevet i den individuelle plan.

- Det er den enkelte medarbejders ansvar at benytte sig af den relevante kommunikationsform og kommunikationsredskaberne.
- Det er lederens ansvar at sikre at medarbejderne er fagligt klædt på i forhold til at bruge redskaberne.
- Når medarbejderne gennemgår beboeren ved gruppemøder hver anden måned, drøfter de kommunikation (såvel som inddragelse) som et selvstændigt punkt. Drøftelserne tager udgangspunkt i
 - observationer, der afspejler vanskeligheder og muligheder for kommunikation med den enkelte beboer
 - hvorvidt beboerens mulighed for kommunikation er optimal eller om medarbejderne skal justere deres tilgang.
 - Kontaktpersonen har ansvar for at forberede drøftelsen.

Med beboerens samtykke skal medarbejderne sikre, at betydningsfulde oplysninger om beboernes kommunikative ressourcer videregives til beboernes netværk.

Dokumentation

Dokumentation af den enkelte beboers kommunikative ressourcer (afdækningen) er skriftlig og tilgængelig i:

- den individuelle plan i beboerens personlige journal på PCD
- referater fra handleplansmøder og referater fra gennemgang af handleplaner på gruppemøderne i beboernes private journal på PCD
- beboerens personlige journal på PCD

Dokumentation af håndtering af beboerens mulighed for kommunikation (redskaber og rammer for kommunikation) med udgangspunkt i beboerens kommunikative ressourcer findes på samme måde.

Definition af begreber.

Forudsætning for kommunikation:

Ved 'forudsætning for kommunikation' forstås såvel *ressourcer* (fx hørelse, syn, evne til at afkode sproglyde og prosodi, evne til at fokusere, evne til at forstå tegn m.v.) som *funktionsnedsættelse* (udviklingsalder, hjerneskade, autisme m.v.). Det gælder endvidere, at beboerens forudsætning for kommunikation altid betragtes i en dynamisk sammenhæng, hvor også eksterne faktorer som stimuli, lys, generel trivsel mv. også påvirker beboerens forudsætninger for kommunikation.

Kommunikation:

Gennem:

- øjenbevægelser
- gestik
- stemmelyde og stemmeføring
- imitation og spejling
- berøring af selv og andre,
- placering i rummet,
- opmærksomhed,
- valg mellem to eller tre konkrete samt
- i ganske få tilfælde ord eller tegnsystemer

viser beboeren, hvordan han har det og hvad han ønsker sig i situationen. Udgangspunktet for afdækningen og håndteringen af beboerens kommunikationsressourcer, er at medarbejderen ser og anerkender beboerens kommunikation - og reflekterer over sine tolkninger i journalsystem, gruppemøder og på handleplansmøder.

Kuno beller – neuropsykologisk screenig:

Er testmateriale, som understøtter medarbejdernes faglige vurdering af beboerens psykologiske udviklingstrin og dermed også mulighed for brugerinddragelse.

Beboerens dagsprogram:

Er en beskrivelse af beboerens hverdag. Her er beskrevet hvad beboerens selv ønsker og magter at have indflydelse på. Det er ligeledes beskrevet, hvordan medarbejderen drager omsorg for beboeren, og for at han kan bruge sine ressourcer til indflydelse. Beboerens foretrukne aktiviteter, mad, tøj o.s.v. er ligeledes beskrevet her.

Referencer

"Gentle teaching, nænsom læring – en introduktion" af John MCGee og Marge Brown (oversættelse: GT styregruppen på Sødisebakke)

Kuno Beller i "Udviklingsalder hos voksne udviklingshæmmede", af Susanne Freltofte, forlaget Bakkedal

Neuropsykologisk screening af Susanne Freltofte på www.bakkedal.dk